

2.1 Didieji Lietuvos miestai

Legenda apie Kauno atsiradimą

Ten, kur susitinka Nemunas su Nerimi, lietuviai senovėje medžiojo **taurus**. Viena kartą pavyko lietuviams įvyti miškų valdovą taurą į **grios tankumyną**. Šioje vietoje žvėris buvo pervertas **ietimi**.

Greitai buvo pastebėta, kad tarp sumedžiotu tauro storų ragų kyšo iš medžio šakų susikryžiaavęs kryžius. Pabijojo dievų **rūstybės** senovės lietuviai ir nusprendė miško valdovą **paaukoti**. Sukrovė didžiulį ąžuolų laužą ir garbingai didingųjų savo dievų garbei sudegino žvėrių karalių **skaisčią mėnesienos** naktį.

Pagal legendą „Apie taurą su kryžiumi tarp ragų“

Žodynas

tauras
gria
tankumynas
ietis
rūstybė
paaukoti
skaistus
mėnesiena

1. Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus:

1. Kokios dvi upės minimos legendoje?
2. Kas yra taurus? Kaip jis atrodo?
3. Kodėl lietuviai medžiodavo taurus?
4. Kokiais sinonimais vadinamas taurus?
5. Koku ginklu buvo sumedžiotas taurus?
6. Ko ir kodėl išsigando lietuviai?
7. Kaip pasielgė lietuviai?
8. Iš ko galima spręsti, kad ši legenda apie Kauno atsiradimą?

2.1 Didieji Lietuvos miestai

Legenda apie Klaipėdos įkūrimą

Seniai, labai seniai **narsūs** medžiotojai – Elnias ir Vilkas pasiryžo keliauti ir surasti savo **genčiai** tinkamesnę vietą gyventi. Broliai keliavo ilgai, kol galiausiai, atklydę iš **aukštumų**, pamatė jūrą, tačiau jiems kelią užtvėrė **klampi pelkė**. Elnias ir Vilkas norėjo tą **neaprėpiamą** klampią balą įveikti ir pasirinko du skirtingus kelius. Elnias sėkmingai pasiekė jūrą ir nusprendė, kad čia bus puiki vieta įsikurti su gentimi, tačiau kitu keliu ejęs Vilkas pradingo amžiams.

Žodynas

narsus
gentis
aukštuma
klampus
pelkė
neaprėpiamas
klaidžioti
pėda

Kad ir kiek Elnias ieškojo ir šaukė savo brolių, taip jo ir nerado. Galop ta vieta, kur Elnias atvedė savo gentį ir kur žuvo Vilkas, buvo pradėta vadinti „**Klai(džiota) pėda**“.

Pagal legendą „Apie Klaipėdos įkūrimą“

2. Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus:

1. Kas buvo Elnias ir Vilkas?
2. Kokie buvo broliai?
3. Kur ir dėl kokios priežasties broliai keliavo?
4. Kas atsitiko broliams?
5. Pasvarstykite, kas galėjo atsitikti Vilkiui?
6. Iš ko galima spręsti, kad ši legenda apie Klaipėdos atsiradimą?

2.1 Didieji Lietuvos miestai

Talkšos ežero legenda

Seniau ežerai vaikščiodavo iš vienos vietos į kitą, kol išsirinkdavo tinkamiausią vietą ir vardą. Kartą nežinia iš kur atkeliavo ežeras ir **pakibo** virš Šiaulių.

Žmonės labai išsigando, kad ežeras tiesiog nenusileistų ant miesto. Kelias dienas ir naktis žmonės **meldėsi, giedojo** giesmes, bet ežeras nė iš vietos, vis baisiau **ūžė, šniokštė**.

Kažkas susapnavo, kad reikia atspėti ežero vardą ir jis neužpils miesto. Spėliojo žmonės, kiek **beišmanė**, bet tikroju vardu niekas neįvardino.

Galiausiai tokia sena **pavargėlė**, kuri daugiausiai meldėsi, lyg netyčia pasakė: „**Telkšok** čia!“ Tik ištarus šiuos žodžius, ežeras gražiai nusileido už miesto, kur tebetelkšo iki šiol.

Pagal „Talkšos ežero legendą“

3. Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus:

1. Kaip, anot legendos, seniau atsirasdavo ežerai?
2. Kaip žmonės jautėsi, kai ežeras pakibo virš miesto?
3. Ką žmonės darė, kad ežeras pasitrauktų?
4. Kas atspėjo ežero vardą?
5. Kodėl šią legendą galime sieti su Šiauliais?

2.1 Didieji Lietuvos miestai

4. Prisiminkite visas ką tik perskaitytas legendas apie didžiųjų Lietuvos miestų ir ežero kilmę. Užpildykite pergamentus.

Pirmos legendos pavadinimas - _____

Ši legenda yra apie _____

Antros legendos pavadinimas - _____

Ši legenda yra apie _____

Trečios legendos pavadinimas - _____

Ši legenda yra apie _____
